

Registered Society, Arya Priti Nidhi Sabha, Punjab, Gurudatt
Bhawan, Jullundur City, etc. v. Paras Ram (Pandit, J.)

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਜੇ. ਜੇ.

ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਆਰੀਆ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਿਧੀ ਸਭਾ, ਪੰਜਾਬ
ਗੁਰੂਦੱਤ ਭਵਨ, ਜੁਲੰਦਰ ਸਿਟੀ, ਆਦਿ, -

ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪਾਰਸ ਰਾਮ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

1964 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1441

21 ਸਤੰਬਰ 1972

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ (1887 ਦਾ I)- ਸੈਕਸ਼ਨ 52— ਈਜ਼ਮੈਂਟ ਐਕਟ (1882 ਦਾ V) —
ਸੈਕਸ਼ਨ 18— ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੰਧ — ਪਹਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ
ਮਾਲਕ — ਕੀ ਉਸ ਕੰਧ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪਰਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ -ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ—
ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ—ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਹੱਦ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਚਰ ਜਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਚਰ ਜਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ
ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਚਰ ਜਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਗੁਆਂਢੀਆਂ
ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਫੈਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ
ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚ
ਅਪਰਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਬਾਰੇ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣ
ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ, ਉਹ
ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ
ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੇ
ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ
ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ।
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਚਰਜ਼ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ
ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੰਧ ਉਸਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪਰਚਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਚਦਾ
ਹੈ। ਗੁਆਂਢੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਪਰ ਚਰ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨਾਲ, ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ
ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਵੱਲੋਂ 16 ਅਗਸਤ, 1971 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੇਸ ਦੀ
ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ,

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 21 ਸਤੰਬਰ 1972 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਲਾਲ ਗਰਗ, ਸਬ-ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਨਾਭਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਿਤੀ 19 ਮਈ, 1964 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਮਿਤੀ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਰੂਪ ਚੰਦ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

ਰਜਿੰਦਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.— ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(2) ਪਰਸ ਰਾਮ ਨੇ ਆਰੀਆ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਰੀਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਇੱਟਾਂ ਦੀਆਂ 3 ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ 3 ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ਅਤੇ 3 ਜਾਲੀਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਨਾਭਾ। ਉਸ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਅਪਰ ਚਰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਾਲੀ ਪਏ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪਰਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

(3) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਉਸ ਪਲਾਟ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵੱਲ ਇਹ ਅਪਰ ਟਾਰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਪਰਚਰ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(4) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਕਤ ਪਲਾਟ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਪਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਖਿੜਕੀਆਂ, ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ਅਤੇ ਜੈਲੀ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਅਤੇ

Registered Society, Arya Priti Nidhi Sabha, Punjab, Gurudatt
Bhawan, Jullundur City, etc. v. Paras Ram (Pandit, J.)

ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

(5) ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਾਰੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰ ਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਲਾਟ ਵੱਲ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਆਏ ਹਨ।

(6) ਇਹ ਅਪੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰ ਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ, ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਨੇ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।, (2)। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿਚ ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਿਚਾਰ-ਇੱਕ ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੀਜੇ ਦੁਆਰਾ।

(8) ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, (1) ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

“ਹਰੇਕ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਉਸਨੂੰ ਐਪਰਚਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਗੁਆਂਢੀ ਦਾ ਉਪਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਪਰਚਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1933 ਲਾਹ. 847
- (2) ਏਆਈਆਰ 1953 ਪੈਪਸੂ 150.
- (3) 1969 ਕਰਰ, ਐਲਜੇ 627.

(9) ਸਰੋਜਨੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸਟਾ ਲਾਈ ਹੈਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਲ-ਸੀਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ 1 ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ , ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰ ਆਸੂਤੋਸ਼ ਮੁਕਰਜੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

“ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਲਾਲ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸਰੋਜਨੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਸਰੋਜਨੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੂਰਬੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਚਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਦੋ ਖਿੜਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ; ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਚਾਰ ਕੋਠਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇੱਕ ਖਿੜਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਨ ਵੱਡੇ ਵੇਲੇ; ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਦੋ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸੂਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰੇ। ਪਲੇਨ ਟਿਫ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੰਧਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕੰਧ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਲਈ।

ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਲੱਕੜ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ

~ (4) ਏਆਈਆਰ 1923 ਕੈਲ. 256.

~ ~

ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਕੀਤਾ. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ 'ਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਤੰਬੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਲਈ, ਮਕਸਦ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਟਾਂ ਦੀ ਕੰਧ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨੀ। ■

ਤੁਸਤੂ ਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਕੋਨਾਰੇਮ ਮੰਡਲ (5) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੀਏ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਵੈਸਟਬਰੀ ਦੁਆਰਾ *ਟੈਪਲਿੰਗ* ਬਨਾਮ ਜੋਨਸ (6) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਰੁਕਾਵਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ। "ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਜਾਂ ਅਨੰਦ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿੰਨਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਹੱਕ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ ਕਾਰਨ, ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

ਇੱਕ ਕੰਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਵਿਧਵਾਦਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲਣ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ; ਉਹ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਨਵੀਆਂ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲਾਈਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: *ਰੀ ਪੈਨੀ ਅਤੇ SE Ry ਕੰਪਨੀ (7)*; *ਟਰਨਰ ਬਨਾਮ ਸਪੂਨਰ (8)*; *ਚੈਂਡਲਰ ਬਨਾਮ ਥਾਮਸਨ (9)*।

ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਸਦੀ

- (5) (1921) 34 CLJ 518.
- (6) (1865) 11 HLC 290=20 CB (NS) 166.
- (7) (1857) 110 ਆਰਆਰ 773.
- (8) (1861) 127 ਆਰ.ਆਰ. 192.
- (9) (1811) 13 ਆਰਆਰ 756.

Registered Society, Arya Priti Nidhi Sabha, Punjab, Gurudatt
Bhawan, Jullundur City, etc. v. Paras Ram (Pandit, J.)

ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਰ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਖਿੜਕੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ. ਜੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਗੁਆਂਢੀ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(10) ਸਰ ਆਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਮੁਕਰਜੀ ਦੀ ਇਸ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪਟਨਾ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਮਦੁਤਾਰ ਗੋਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਿਓਨੰਦਨ ਮਿਸਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (10) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(11) ਗਣੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਾਸਦੇਓ (11) ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਭੋਗਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ,

20 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਖਦਸ਼ਾ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੰਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਤੋਂ। ਇਹ - ਮੁਦਈ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾ ਕੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ।

(12) ਪਲੇਡੇਨ ਅਤੇ ਬਰੈਡਰੇਥ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜੇ.ਜੇ. ਯਾਸੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (12) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ ਵਿਚਾਰ ਸੀ।

(10) ਏਆਈਆਰ 1962 ਪਟਨਾ 273

(11) ਏਆਈਆਰ 1941 ਅਵਧ/442.

(12) 19 ਪੀਆਰ 1882

(13) ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ।

(14) ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਝਗੜਾ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਕਾਸੀ ਨਾਥ (1) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ :

“ਪੂਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਲੰਘਣ ਜਾਂ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਦੂਜਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੁੱਪ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਆਰਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੰਧ ਬਣਾਉਣਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਝੱਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ।

(15) ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਆਉਣ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਆਦਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦ ਹੈ- ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ।

(16) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਧ, ਵਿੱਚ

Registered Society, Arya Priti Nidhi Sabha, Punjab, Gurudatt
Bhawan, Jullundur City, etc. v. Paras Ram (Pandit, J.)

ਜਿਹੜਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ, ਉਕਤ ਕੰਧ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਫੈਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਗੁਆਂਢੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਟਰੇਸ ਪਾਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਲੰਘਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(17) ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਚੁੱਪ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਲਕੇ ਜਾਂ ਰਸਤੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਾ ਪੂਰਣਯੋਗ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੰਧ ਬਣਾ ਕੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਯੋਗ ਜਾਂ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਝੱਲਣਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(18) ਤਰਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਜੀਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਜਾਂ ਅਪਰਚਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਖ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬੀਅਤ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਚਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੰਧ ਲਗਾ ਕੇ ਅਪਰਚਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਆਪਣੇ

ਆਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਜਾਂ ਸਹਿਣ ਲਈ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐੱਸ.

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(19) ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ *ਕਾਸ਼ੀ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)* ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਵਿੱਲੋ, ਜੇ.—(20) ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਪੀ.ਸੀ. ਪੀਡਿਤ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ , ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਵਾਰਡਾਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ , ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਉਕਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ "ਉਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਪਰਚਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਚਰਜ਼ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੰਧ ਉਸਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪਰਚਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਪਰਚਰ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਕੰਧ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਪਰਚਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਇਹ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਗੁਆ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਪੀ.ਸੀ. ਪੀਡਿਤ, ਜੇ. ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ *ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2)* ਵਿੱਚ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੀਜੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ *ਕੌਰ ਸੈਨ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਹਿਰਿੰਦਰ ਕੌਰ (13)* ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(13) 1970 ਕਰ. LJ 433. ~ —

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਆਇ (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

ਮੁਦਈ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (2) *iSupra*) ਵਿੱਚ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ (1) (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਦਈ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਪਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਰੱਖਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਨਜ਼ਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਖਿੜਕੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਖਿੜਕੀ ਜਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਨਾਲਾਸ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕੱਢਣਾ, ਸ਼ਾਇਦ, ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ (1) (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਰ ਸੈਨ ਦੇ ਕੇਸ <13) (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀ ਐਸ. ਜੀ

ਪੱਤਰ ਪੋਸਟ ਅਪੀਲ

ਹਰਹੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 605 ਆਫ 1971।

26 ਸਤੰਬਰ 1972 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (1914 ਦਾ I)- ਧਾਰਾ 58(2)(d) ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1940
ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ— ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ (1963)-ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 93
—ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਧਾਰਾ 301, 304 ਅਤੇ 305 ਅਤੇ